

21994A1223(05)

23.12.1994

IL-ĠURNAL UFFIĊJALI TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ

L 336/40

FTEHIM DWAR L-APPLIKAZZJONI TAL-MIŻURI SANITARJI U FITOSANITARJI

IL-MEMBRI,

Filwaqt li jafferrmaw mill-gdid li l-ebda Membru ma għandu jiġi pprevenut milli jadotta jew jinforza l-miżuri mehtieġa għalbiex jipproteġi l-hajja jew is-saħha tal-bniedem, ta' l-annimali jew tal-pjanti, bla hsara għall-htieġa li dawn il-miżuri ma jiġux applikati fmanjiera li tkun tikkostitwixxi mezz ta' diskriminazzjoni arbitrarja jew mhux ġustifikabbli bejn il-Membri meta jipprevalu l-istess kondizzjonijiet jew restrizzjoni mohbija għall-kummerċ internazzjonali;

Mixtieqa li jtejb u s-saħha tal-bniedem, is-saħha ta' l-annimali u s-sitwazzjoni fitosanitarja fil-Membri kollha;

Jinnotaw li spiss jiġu applikati miżuri saanitarji u fitosanitarji fuq il-baži ta' ftehimijiet u protokoll bilaterali;

Mixtieqa li jistabbilixxu qafas multilaterali tar-regoli u d-dixxiplini għalbiex jiggwidaw l-iżvilupp, l-adozzjoni u l-infurzar tal-miżuri sanitarji u fitosanitarji sabiex jimminimizzaw l-effetti negattivi fuq il-kummerċ;

Jagħrfu l-kontribuzzjoni importanti li jistgħu jagħmlu l-istandards, il-linji gwida u r-rakkommandazzjonijiet internazzjonali f'dan ir-rigward;

Mixtieqa li jmxexxu iktar 'il quddiem il-miżuri sanitarji u fitosanitarji armonizzati bejn il-Membri, fuq il-baži ta' l-istandards, il-linji gwida u r-rakkommandazzjonijiet internazzjonali żviluppati mill-organizzazzjonijiet internazzjonali rilevanti, inklużi l-Kummissjoni *Codex Alimentarius*, l-Uffiċċju Internazzjonali ta' l-Epizootika u l-organizzazzjonijiet internazzjonali u reġjonali li jahdmu fil-qafas tal-Konvenzjoni Internazzjonali dwar il-Protezzjoni tal-Pjanti, minghajr ma jkunu jehtieġu lill-Membri li jibdlu l-livell approprijat tagħhom tal-protezzjoni tal-hajja jew is-saħha tal-bniedem, ta' l-annimali jew tal-pjanti;

Jagħrfu li l-pajjiżi Membri li qegħdin jiżviluppaw jistgħu jiffaċċjaw diffikultajiet speċjali għalbiex jikkonformaw mal-miżuri sanitarji u fitosanitarji tal-Membri importaturi, u bħala konsegwenza ta' dan fl-aċċess għas-swieq, kif ukoll fil-formolazzjoni u l-applikazzjoni tal-miżuri sanitarji u fitosanitarji fit-territorji tagħhom infushom, u filwaqt li jixtiequ li jgħinuhom fl-isforzi tagħhom f'dan ir-rigward;

Mixtieqa għalhekk li jelaboraw regoli għalbiex jiġu applikati d-dispożizzjonijiet tal-GATT 1994 li għandhom x'jaqsmu ma' l-użutal-miżuri sanitarji jew fitosanitarji, b'mod partikolari l-Artikolu XX(b) ⁽¹⁾;

HAWNHEKK JIFTIEHMU KIF ĠEJ;

*Artikolu 1***Dispożizzjonijiet ġenerali**

1. Dan il-Ftehim japplika għall-miżuri sanitarji u fitosanitarji kollha li jistgħu jaffettwaw, direttament jew indirettament, il-kummerċ internazzjonali. Dawn il-miżuri għandhom jiġu żviluppati u applikati skond id-dispożizzjonijiet ta' dan il-Ftehim.

2. Għall-ghanijiet ta' dan il-Ftehim, għandhom japplikaw id-definizzjonijiet ipprovvduti fl-Anness A.

3. L-annessi huma parti integrali minn dan il-Ftehim.

4. Xejn f'dan il-Ftehim ma għandu jaffettwa d-drittijiet tal-Membri skond il-Ftehim dwar l-Ostakoli Tekniċi għall-Kummerċ rigward il-miżuri mhux fl-iskop ta' dan il-Ftehim.

*Artikolu 2***Id-Drittijiet u l-Obbliġi Bażiċi**

1. Il-Membri għandhom id-dritt li jiehdu l-miżuri sanitarji u fitosanitarji mehtieġa għall-protezzjoni tal-hajja jew tas-saħha tal-bniedem ta' l-annimali jew tal-pjanti, sakemm dawn il-miżuri ma jkunux inkonsistenti mad-dispożizzjonijiet ta' dan il-Ftehim.

2. Il-Membri għandhom jiżguraw illi kull miżura sanitarja jew fitosanitarja applikata biss safejn u sakemm mehtieġa għalbiex tiproteġi l-hajja jew is-saħha tal-bniedem, ta' l-annimali jew tal-pjanti, tkun imsejsa fuq prinċipji xjentifiċi u ma tinzammx minghajr xieħda xjentifika biżżejjed, għajr kif ipprovvdut fil-paragrafu 7 ta' l-Artikolu 8.

3. Il-Membri għandhom jiżguraw illi l-miżuri sanitarji u fitosanitarji tagħhom ma jiddiskriminawx b'mod arbitrarju jew mhux iġġustifikat bejn il-Membri meta jipprevalu kondizzjonijiet

⁽¹⁾ F'dan il-Ftehim, riferiment għall-Artikolu XX(b) jinkludi wkoll ix-chapeau ta' dan l-Artikolu.

identiči jew simili, inklużi dawk bejn it-teritorju tagħhom u dak tal-Membri. Il-miżuri sanitarji u fitosanitarji ma għandhomx jiġu applikati fmanjiera li tkun tista' tikkostitwixxi restrizzjoni mohbija għall-kummerċ internazzjonali.

4. Il-miżuri sanitarji u fitosanitarji li jikkonformaw mad-dispożizzjonijiet rilevanti ta' dan il-Ftehim għandhom jiġu preżunti li jikkonformaw ma' l-obbligi tal-Membri skond id-dispożizzjonijiet tal-GATT 1994 fejn jidhol l-użu tal-miżuri sanitarji jew fitosanitarji, b'mod partikolari d-dispożizzjonijiet ta' l-Artikolu XX(b),

Artikolu 3

L-Armonizzazzjoni

1. Għalbiex jarmonizzaw il-miżuri sanitarji u fitosanitarji fuq bażi wiesa' kemm jista' jkun, il-Membri għandhom isejsu l-miżuri sanitarji u fitosanitarji tagħhom fuq *standards*, linji gwida jew rakkommandazzjonijiet internazzjonali, meta jeżistu, għajr jekk ipprovvdut xorta oħra f'dan il-Ftehim, u b'mod partikolari fil-paragrafu 3.

2. Il-miżuri sanitarji jew fitosanitarji li jikkonformaw ma' l-*standards*, il-linji gwida jew ir-rakkommandazzjonijiet internazzjonali għandhom jitqiesu li jkun mehteġa għalbiex jiproteġu l-hajja jew is-saħħa tal-bniedem, ta' l-annimali jew tal-pjanti, u preżunti li jkun konsistenti mad-dispożizzjonijiet rilevanti ta' dan il-Ftehim u tal-GATT 1994.

3. Il-Membri jistgħu jdahhlu jew iżommu miżuri sanitarji jew fitosanitarji li jirriżultaw flivell oġġa ta' protezzjoni sanitarja jew fitosanitarja milli kienu miksuba minn miżuri msejsa fuq l-*standards*, il-linji gwida u r-rakkommandazzjonijiet internazzjonali jekk ikun hemm ġustifikazzjoni xjentifika, jew bhala konsegwenza tal-livell tal-protezzjoni sanitarja jew fitosanitarja li Membru jistabbilixxi li tkun approprijata skond id-dispożizzjonijiet rilevanti tal-paragrafi minn 1 sa 8 ta' l-Artikolu 5 ⁽¹⁾. Minkejja dan ta' hawn fuq, il-miżuri kollha li jirriżultaw flivell ta' protezzjoni sanitarja jew fitosanitarja differenti minn dak li jkun jista' jinkiseb b'miżuri msejsa fuq *standards*, linji

gwida jew rakkommandazzjonijiet internazzjonali ma għandhomx ikunu inkonsistenti ma' dispożizzjoni oħra ta' dan il-Ftehim.

4. Il-Membri għandhom jiehdu sehem shiħ, fil-limiti tar-riżorsi tagħhom, fl-organizzazzjonijiet internazzjonali rilevanti u l-korpi sussidjarji tagħhom, b'mod partikolari l-Kummissjoni *Codex Alimentarius*, l-Uffiċċju Internazzjonali ta' l-Epizootika, u l-organizzazzjonijiet internazzjonali u reġjonali li jaħdmu fil-qafas tal-Konvenzjoni Internazzjonali dwar il-Protezzjoni tal-Pjanti, għalbiex jippromwovu fi hdan dawn l-organizzazzjonijiet l-iżvilupp u r-rivista perijodika ta' l-*standards*, il-linji gwida u r-rakkommandazzjonijiet internazzjonali rigward l-aspetti kollha tal-miżuri sanitarji u fitosanitarji.

5. Il-Kumitat tal-Miżuri Sanitarji u Fitosanitarji pprovvdut fil-paragrafi 1 u 4 ta' l-Artikolu 12 (imsejjah il-"Kumitat" f'dan il-Ftehim) għandu jiżviluppa proċedura sabiex jimmonitorja l-proċess ta' l-armonizzazzjoni internazzjonali u jikkoordina l-isforzi f'dan ir-rigward ma' l-organizzazzjonijiet internazzjonali rilevanti.

Artikolu 4

L-Ekwivalenza

1. Il-Membri għandu jaċċettaw il-miżuri sanitarji jew fitosanitarji tal-Membri l-oħra bhala ekwivalenti, saħansitra jekk dawn il-miżuri jiddifferixxu minn tagħhom infushom jew minn dawk użati mill-Membri l-oħra li jikkummerċjaw fl-istess prodott, jekk il-Membri esportatur juri b'mod oġġettiv lill-Membri importatur li l-miżuri tiegħu jiksibu l-livell approprijat ta' protezzjoni sanitarja u fitosanitarja tal-Membri importatur. Għal dan il-ghan, għandu jingħata aċċess raġonevoli, fuq talba, lill-Membri importatur għall-ispezzjoni, it-testjar u proċeduri oħra rilevanti.

2. Il-Membri għandhom, fuq talba, jidhlu f'konsultazzjonijiet bil-ghan li jiksibu ftehimijiet bilaterali u multilaterali dwar il-gharfien ta' l-ekwivalenza ta' miżuri sanitarji jew fitosanitarji speċifikati.

Artikolu 5

L-Istima tar-Riskju u Kif Jiġi Stabbilit il-Livell Approprijat tal-Protezzjoni Sanitarja u Fitosanitarja

1. Il-Membri għandhom jiżguraw illi l-miżuri sanitarji jew fitosanitarji tagħhom ikunu msejsa fuq stima, kif approprijata għaċ-ċirkostanzi, tar-riskji għall-hajja jew għas-saħħa tal-bniedem, ta' l-annimali jew tal-pjanti, filwaqt li jqisu l-metodi tat-teknika tar-riskji żviluppati mill-organizzazzjonijiet internazzjonali rilevanti.

⁽¹⁾ Għall-ghanijiet tal-paragrafu 3 ta' l-Artikolu 3, teżisti ġustifikazzjoni xjentifika jekk, fuq il-baży ta' eżami u valutazzjoni tat-tagħrif xjentifiku disponibbli skond id-dispożizzjonijiet rilevanti ta' dan il-Ftehim, Membru jistabbilixxi illi l-*standards*, il-linji gwida jew ir-rakkommandazzjonijiet internazzjonali ma jkunux biżżejjed għalbiex jiksibu l-livell approprijat tiegħu tal-protezzjoni sanitarja jew fitosanitarja.

2. Fl-istima tar-riskji, il-Membri għandhom iqisu x-xieħda xjentifika; il-proċessi u l-metodi tal-produzzjoni rilevanti; l-ispezzjon, it-teħid tal-kampjuni u l-metodi tat-testijiet rilevanti; il-prevalenza ta' mard jew id-dud u l-insetti tal-qerda rilevanti; l-eżistenza ta' żoni ħielsa minn mard jew dud u insetti tal-qerda speċifiċi; il-kondizzjonijiet ekoloġiċi u ambjentali rilevanti; u l-korantina jew kull trattament ieħor.

3. Fl-istima tar-riskju għall-ħajja jew għas-saħħa ta' l-annimali jew tal-pjanti u filwaqt li jistabbilixxu l-miżura li trid tiġi applikata għalbiex jiksibu l-livell approprijat ta' protezzjoni sanitarja jew fitosanitarja minn dan ir-riskju, il-Membri għandhom iqisu bħala fatturi ekonomiċi rilevanti: il-ħsara potenzali f'termini ta' telf fil-produzzjoni jew il-bejgħ fl-eventwalità tad-dħul, ta' kif jistabbilixxu ruħhom jew jinfirxu dud u insetti tal-qerda jew mard; l-ispejjeż għall-kontroll jew l-eradikazzjoni ta' dawn fit-territorju tal-Membri importatur; u l-effikaċja relattiva skond il-profil tal-ġestjoni u ta' l-ispejjeż jew avvċinamenti alternattivi għalbiex jilimitaw ir-riskji.

4. Meta jkunu qegħdin jistabbilixxu l-livell approprijat tal-protezzjoni sanitarja jew fitosanitarja, il-Membri għandhom iqisu l-ghan li jimminimizzaw l-effetti negattivi fuq il-kummerċ.

5. Bil-ghan li jiksibu l-konsistenza fl-applikazzjoni tal-kunċett tal-livell approprijat ta' protezzjoni sanitarja jew fitosanitarja kontra r-riskji għall-ħajja jew is-saħħa tal-bniedem, jew il-ħajja jew is-saħħa ta' l-annimali u tal-pjanti, kull Membru għandu jevita distinzjonijiet arbitrarji jew mhux iġġustifikati fil-livelli li jikkunsidra approprijati għal sitwazzjonijiet differenti, jekk dawn id-distinzjonijiet jirriżultaw f'diskriminazzjoni jew restrizzjoni mōħbija għall-kummerċ internazzjonali. Il-Membri għandhom jikkoooperaw fil-Kumitat, skond il-paragrafi 1, 2 u 3 ta' l-Artikolu 12, għalbiex jiżviluppaw linji gwida biex imexxu iktar 'il quddiem l-implimentazzjoni Prattika ta' din id-dispożizzjoni. Meta jkun qiegħed jiżviluppa l-linji gwida, il-Kumitat għandu jqis il-fatturi kollha rilevanti nkluż il-karattru eċċezzjonali tar-riskji għas-saħħa tal-bniedem li għalihom in-nies jesponi lilhom infus-hom b'mod volontarju.

6. Mingħajr preġudizzju għall-paragrafu 2 ta' l-Artikolu 3, huma u jistabbilixxu jew iżommu l-miżuri sanitarji jew fitosanitarji għalbiex jiksibu l-livell approprijat tal-potezzjoni sanitarja jew fitosanitarja, il-Membri għandhom jiżguraw li dawn il-miżuri ma jkunux iktar restrittivi għall-kummerċ milli jkunu meħtieġa għalbiex jinkiseb il-livell approprijat tal-protezzjoni sanitarja jew fitosanitarja, filwaqt li jqisu l-probabbiltà tas-suċċess tekniku u ekonomiku ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Għall-ghanijiet tal-paragrafu 6 ta' l-Artikolu 5, miżura ma tkunx iktar restrittiva għall-kummerċ għajr jekk ikun hemm miżura oħra, disponibbli b'mod raġonevoli li tqis il-probabbiltà tas-suċċess tekniku u ekonomiku, li tikseb il-livell approprijat tal-protezzjoni sanitarja jew fitosanitarja u li tkun b'mod sinifikanti inqas restrittiva għall-kummerċ.

7. Fil-kazijiet meta x-xieħda xjentifika rilevanti ma tkunx biżżejjed, Membru jista' jadotta miżuri sanitarji jew fitosanitarji b'mod proviżorju fuq il-bażi tat-tagħrif pertinenti disponibbli, inkluż dak minn għand l-orgnizzazzjonijiet internazzjonali rilevanti kif ukoll mill-miżuri sanitarji jew fitosanitarji applikati mill-Membri l-oħra. F'dawn iċ-ċirkostanzi, il-Membri għandhom ifittxu li jiksibu t-tagħrif addizzjonali meħtieġ għal stima iktar oġġettiva tar-riskji u jagħmlu rivista tal-miżura sanitarja jew fitosanitarja kif jixraq f'perjodu raġjonevoli taż-żmien.

8. Meta Membru jkollu raġuni li jemmen li miżura sanitarja jew fitosanitarja speċifika mdahħla jew miżmuma minn Membru ieħor tkun qiegħda tikkonstringi, jew ikollha l-potenzal li tikkonstringi, l-esportazzjonijiet tiegħu u l-miżura ma tkunx imsejsa duq l-istandards, il-linji gwida jew ir-rakkommandazzjonijiet internazzjonali, jew dawn l-istandards, linji gwida jew rakkommandazzjonijiet ma jeżistux, tista' tintalab spjega għar-raġunijiet ta' din il-miżura sanitarja jew fitosanitarja u għandha tiġi pprovduta mill-Membri li jżomm il-miżura.

Artikolu 6

L-Addattament għall-Kondizzjonijiet Reġjonali, Inklużi iż-Żoni ħielsa mid-Dud u l-Insetti tal-Qerda jew il-Mard u iż-Żoni fejn il-Prevalenza tad-Dud u l-Insetti tal-Qerda jew tal-Mard tkun Baxxa.

1. Il-Membri għandhom jiżguraw li l-miżuri sanitarji u fitosanitarji tagħhom ikunu addattati għall-karatteristiċi sanitarji jew fitosanitarji taż-żona - sewwa jekk għall-pajjiż kollu, sewwa jekk għal parti minnu u sewwa jekk għal numru shiħ ta' pajjiżi jew għal parti minnhom - li minnhom ikun origina l-prodott u li għalihom ikun iddestinat. Meta jiġu biex jistmaw il-karatteristiċi sanitarji jew fitosanitarji ta' reġjun, il-Membri għandhom iqisu fost hwejjeġ oħra il-livell tal-prevalenza tal-mard jew tad-dud u l-insetti tal-qerda speċifiċi, l-eżistenza ta' programmi tal-kontroll jew ta' l-eradikazzjoni, u l-kriterji jew il-linji gwida approprijati li jistgħu jiġu żviluppati mill-organizzazzjonijiet internazzjonali rilevanti.

2. B'mod partikolari, il-Membri għandhom jagħrfu l-kunċetti taż-żoni ħielsa mid-dud u l-insetti tal-qerda jew mill-mard u taż-żoni fejn il-prevalenza tad-dud u l-insetti tal-qerda jew tal-mard tkun baxxa. Kif jiġu stabbiliti dawn iż-żoni għandu jkun imsjes fuq fatturi bħalma huma l-ġeografija, l-ekosistemi, is-sorveljanza epidemjoloġika u l-effikaċja tal-kontrolli sanitarji jew fitosanitarji.

3. Il-Membri esportaturi li jippretendu li iż-żoni fit-territorji tagħhom ikunu ħielsa mid-dud u l-insetti tal-qerda jew mill-mard jew żoni ta' prevalenza baxxa tad-dud u l-insetti tal-qerda jew tal-mard għandhom jipprovdu x-xieħda meħtieġa ta' dawn sabiex juru

b'mod ogġettiv lill-Membri importatur li dawn iż-żoni huma u x'aktarx li jibqgħu żoni hielsa mid-dud u l-insetti tal-qerda jew tal-mard jew żoni fejn il-prevalenza tad-dud u l-insetti tal-qerda u tal-mard hija baxxa, rispettivament. Għal dan il-ghan, għandu jingħata aċċess raġjonevoli, fuq talba, lill-Membri importatur għall-ispezzjon, it-testjar u proċeduri oħra rilevanti.

Artikolu 7

It-Trasparenza

Il-Membri għandhom jinnotifikaw bdil fil-miżuri sanitarji jew fitosanitarji tagħhom u għandhom jipprovdu tagħrif dwar il-miżuri sanitarji jew fitosanitarji tagħhom skond id-dispożizzjonijiet ta' l-Anness B.

Artikolu 8

Il-Proċedura tal-Kontroll, l-Ispezzjon u l-Approvazzjoni

Il-Membri għandhom josservaw id-dispożizzjonijiet ta' l-Anness Ċ fil-hidma tal-proċeduri tal-kontroll, l-ispezzjon u l-approvazzjoni, inklużi s-sistemi nazzjonali għalbiex japprovaw l-użu ta' l-additivi u għalbiex jistabbilixxu t-tolleranzi għall-kontaminanti fl-ikel, ix-xorb jew it-tgħam jew inkella jiżguraw illi l-proċeduri tagħhom ma jkunux inkonsistenti mad-dispożizzjonijiet ta' dan il-Ftehim.

Artikolu 9

L-Assistenza Teknika

1. Il-Membri jaqblu li jiffaċilitaw il-provviment ta' assistenza teknika lill-Membri l-oħra, b'mod speċjali lil-pajjiżi Membri qegħin jiżviluppaw, jew b'mod bilaterali jew permezz ta' l-organizzazzjonijiet internazzjonali approprijati. Din l-assistenza tista' tkun, fost hejjeġ oħra, fit-teknoloġiji tal-proċessar, fir-riċerka jew fl-infrastruttura, inkluż l-istabbiliment ta' kopri regolatorji nazzjonali, u tista' tiehu l-ghamla ta' pariri, krediti, donazzjonijiet u konċessjonijiet, inkluż bil-ghan li jfittxu l-kompenza teknika, it-taħriġ u t-tagħmir sabiex jippermettu lil dawn il-pajjiżi jaġġustaw ruħhom għal u jikkonformaw mal-miżuri sanitarji jew fitosanitarji metiea hħalbiex jinkiseb illivell approprijat tal-protezzjoni sanitarja jew fitosanitarja fis-swieq tagħhom ta' l-esportazzjoni.

2. Meta jkun jinhieġu investimenti sostanzjali sabiex pajjiż Membru esportatur qiegħed jiżviluppa jkun jista' jwettaq il-htigiet sanitarji jew fitosanitarji ta' Membru importatur, dan ta' l-aħħar għandu jikkunsidra li jipprovdi dik l-assistenza teknika li trid tippemmetti lil-pajjiż Membru qiegħed jiżviluppa jzomm u jespandi l-opportunitajiet tiegħu ta' l-aċċess għas-swieq għall-prodott involut.

Artikolu 10

It-Trattament Speċjali u Differenzali

1. Fit-tnejn u l-applikazzjoni tal-miżuri sanitarji jew fitosanitarji, il-Membri għandhom iqisu l-htigiet speċjali tal-pajjiżi Membri qegħin jiżviluppaw, u b'mod partikolari tal-pajjiżi Membri l-inqas żviluppati.

2. Meta l-livell approprijat tal-protezzjoni sanitarja jew fitosanitarja jippermetti skop għall-introduzzjoni ffażijiet ta' miżuri sanitarji jew fitosanitarji godda, għandhom jingħataw kwadri taż-żmien itwal ta' konformità mal-prodotti ta' interess għall-pajjiżi Membri qegħdin jiżviluppaw hekk li jzommu l-opportunitajiet għall-esportazzjonijiet tagħhom.

3. Bil-ħsieb li jiżguraw li pajjiżi Membri qegħdin jiżviluppaw ikunu kpaċi jikkonformaw mad-dispożizzjonijiet ta' dan il-Ftehim, il-Kumitat jingħata l-poter li jikkonċedi lil dawn il-pajjiżi, fuq talba, eċċezzjonijiet limitati fiż-żmien mill-obbligi fl-initer tagħhom jew fparti minnhom skond dan il-Ftehim, filwaqt li jitqiesu l-htigiet finanzjarji, kummerċjali u ta' l-iżvilupp tagħhom.

4. Il-Membri għandhom jinkoraġġixxu u jiffaċilitaw il-partecipazzjoni attiva tal-pajjiżi Membri qegħdin jiżviluppaw fl-organizzazzjonijiet internazzjonali rilevanti.

Artikolu 11

Il-Konsultazzjoni u s-Soluzzjoni tal-Kontroversji

1. Għandhom japplikaw id-dispożizzjonijiet ta' l-Artikoli XXII u XXIII tal-GATT 1994 kif elaborati u applikati fil-Ftehim dwar is-Soluzzjoni tal-Kontroversji rigward il-konsultazzjonijiet u s-soluzzjoni tal-kontroversji skond dan il-Ftehim.

2. F'kontroversja taħt dan il-Ftehim li tinvolvi kwistjonijiet xjentifiċi jew tekniċi, lista ta' nies magħżula (*panel*) għandha tfit-tex il-parir min għand esperti imagħżul minn dan il-*panel* f'konsultazzjoni mal-partijiet fil-kontroversja. Għal dan il-fini, il-*panel* jista' jistabbilixxi, meta jidhirlu approprijat, grupp tekniku konsultattiv ta' esperti, jew jikkonsulta lill-organizzazzjonijiet internazzjonali rilevanti, fuq it-talba ta' parti jew l-oħra fil-kontroversja jew fuq l-inizjattiva tiegħu nnifsu.

3. Xjen f'dan il-Ftehim ma għandu jagħmel ħsara lid-drittijiet tal-Membri skond ftehimijiet internazzjonali oħra, inkluż id-dritt li jinqdew bl-uffiċċji tajba jew il-mekkaniżmi tas-soluzzjoni tal-kontroversji ta' organizzazzjonijiet internazzjonali oħra jew stabiliti skond kull ftehim internazzjonali.

Artikolu 12

L-Amministrazzjoni

1. Huwa hawnhekk stabbilit Kumitat tal-Miżuri Sanitarji u Fito-sanitarji għalbiex jipprovdi *forum* regolari għall-konsultazzjonijiet. Għandu jwettaq il-funzjonijiet meħtieġa biex jimplimenta d-dispożizzjonijiet ta' dan il-Ftehim u l-mixi 'l quddiem tal-ghanijiet tiegħu, b'mod partikolari rigward l-armonizzazzjoni. Il-Kumitat għandu jasal għad-deċiżjonijiet tiegħu *b'consensus*.

2. Il-Kumitat għandu jinkoraġġixxi u jiffacilita konsultazzjonijiet jew negozjati *ad hoc* fost il-Membri dwar kwistjonijiet sanitarji jew fitosanitarji. Il-Kumitat għandu jinkoraġġixxi l-użu ta' *standards*, linji gwida jew rakkommandazzjonijiet internazzjonali mill-Membri kollha u, f'dan ir-rigward, għandu jippatronizza konsultazzjonijiet u studji tekniċi bil-ghan li jżid il-kordinament u l-integrazzjoni bejn is-sistemi u l-avviċinamenti internazzjonali u nazzjonali sabiex jiġi approvat l-użu ta' l-addittivi fl-ikel jew għalbiex jiġi stabbiliti t-tolleranzi għall-kontaminanti fl-ikel, fix-xorb jew fit-tgħam.

3. Il-Kumitat għandu jzomm kuntatt mill-qrib ma' l-organizzazzjonijiet internazzjonali rilevanti fil-kamp tal-protezzjoni sanitarja jew fitosanitarja, b'mod speċjali mal-Kummissjoni *Codex Alimentarius*, l-Uffiċċju Internazzjonali ta' l-Epizootika u s-Segretarjat tal-Konvenzjoni Internazzjonali dwar il-Protezzjoni tal-Pjanti, bil-ghan li jiżgura l-ahjar parir xjentifiku u tekniku disponibbli għall-amministrazzjoni ta' dan il-Ftehim u sabiex jiżura li tiġi evitata kull duplikazzjoni ta' l-isforz.

4. Il-Kumitat għandu jiżviluppa proċedura għalbiex jimmonitorja l-proċess ta' l-armonizzazzjoni internazzjonali u l-użu ta' l-*standards*, il-linji gwida jew ir-rakkommandazzjonijiet internazzjonali. Għal dan il-ghan, il-Kumitat għandu jistabbilixxi, f'għaqda ma' l-organizzazzjonijiet internazzjonali rilevanti, lista ta' l-*standards*, il-linji gwida jew ir-rakkommandazzjonijiet internazzjonali li għandhom x'jaqsmu mal-miżuri sanitarji jew fitosanitarji li l-Kumitat jistabbilixxi li jkollhom impatt maġġuri kummerċjali. Il-lista għandha tinkudi indikazzjoni mill-Membri għal dawk l-*standards*, linji gwida jew rakkommandazzjonijiet li huma japplikaw bħala kondizzjonijiet għall-importazzjonijiet jew li fuq il-bażi tagħhom il-prodotti importati li jikkonformaw ma' dawn l-*standards* jistgħu jgawdu aċċess għas-swieq tagħhom. Għal dawk il-każijiet li fihom Membru ma japplikax *standard*, linja gwida jew rakkommandazzjoni internazzjonali bħala kondizzjoni ta' l-importazzjoni, il-Membru għandu jipprovdi indikazzjoni għal din ir-raguni, u, b'mod partikolari, jekk jikkunsidrax illi l-*standard* ma jkunx stringenti biżżejjed għalbiex jipprovdi l-livell appropjat ta' protezzjoni sanitarja jew fitosanitarja. Jekk Membru jirrevedi l-pożizzjoni tiegħu, wara l-indikazzjoni tiegħu rigward l-użu ta' *standard*, linja gwida jew rakkommandazzjoni bħala kondizzjoni għall-importazzjonijiet, dan għandu jipprovdi spjega għall-bidla tiegħu u jgħarraf b'dan lis-Segretarjat kif ukoll lill-

organizzazzjonijiet internazzjonali rilevanti, għajr jekk din in-notifika u din l-ispejja jingħataw skond il-proċeduri ta' l-Anness B.

5. Sabiex jevita d-duplikazzjoni mhux meħtieġa, il-Kumitat jista' jiddeċiedi, kif appropjat, li juża t-tagħrif iġġenerat mill-proċeduri, b'mod partikolari rigward in-notifika, li jkunu operattivi fl-organizzazzjonijiet internazzjonali rilevanati.

6. Fuq il-bażi ta' inizjattiva minn għand wiehed mill-Membri, il-Kumitat jista' jistieden, permezz tal-kanali appropjati, lill-organizzazzjonijiet internazzjonali rilevanti jew lill-korpi sussidjarji tagħhom li jeżaminaw materji speċifiċi rigward *standard*, linja gwida jew rakkommandazzjoni partikolari, inkluż il-bażi ta' l-ispejja għall-organizzazzjonijiet għan-nuqqas ta' użu mogħti skond il-paragrafu 4.

7. Il-Kumitat għandu jagħmel rivista tal-hidma u l-implimentazzjoni ta' dan il-Ftehim tliet snin wara d-dhul is-sehħ tal-ftehim dwar il-WTO u, wara dan, skond kif tinholoq il-htieġa. Meta appropjat, il-Kumitat jista' jissottometti lill-Kunsill tal-Kummerċ fl-Ogġetti proposti sabiex jiġi emendat it-test ta' dan il-Ftehim wara li tkun giet ikkunsidrata fost hwejjeġ ohra l-esperjenza miksuba fl-implimentazzjoni tiegħu.

Artikolu 13

L-Implimentazzjoni

Il-Membri huma responsabbli għal kollox skond dan il-Ftehim li josservaw l-obbligi kollha ddikjarati fih. Il-Membri għandhom jiffirmolaw u jimplimentaw miżuri u mekkaniżmi pożittivi b'appoġġ għall-osservanza tad-dispożizzjonijiet ta' dan il-Ftehim minn korpi ohra għajr il-korpi tal-gvernijiet ċentrali. Il-Membri għandhom jiehdu dawk il-miżuri raġjonevoli li jistgħu jkunu disponibbli għalihom għalbiex jiżguraw illi l-entitajiet mhux govenattivi gewwa t-territorji tagħhom, kif ukoll il-korpi reġjonali li tagħhom huma membri l-entitajiet rilevanti fit-territorji tagħhom, jikkonformaw mad-dispożizzjonijiet rilevanti ta' dan il-Ftehim. B'żieda ma' dan, il-Membri ma għandhomx jiehdu miżuri li jkollhom l-effett, direttament jew indirettament, li jeħtieġu jew jinkoraġġixxu lil dawn l-entitajiet reġjonali jew mhux governattivi, jew lill-korpi tal-gvernijiet lokali, li jaġixxu f'manjiera inkonsistenti mad-dispożizzjonijiet ta' dan il-Ftehim. Il-Membri għandhom jiżguraw li jafdaw lis-servizzi ta' l-entitajiet mhux governattivi sabiex jimplimentaw il-miżuri sanitarji jew fitosanitarji biss jekk dawn l-entitajiet jikkonformaw mad-dispożizzjonijiet ta' dan il-Ftehim.

Artikolu 14

Id-Dispożizzjonijiet finali

Il-pajjiżi Membri l-inqas żviluppatti jistgħu jdedmu l-applikazzjoni tad-dispożizzjonijiet ta' dan il-Ftehim għal perjodu taż-żmien ta' hames snin wara d-data tad-dhul fis-sehħ tal-Ftehim

dwar il-WTO rigward il-miżuri sanitarji u fitosanitarji tagħhom li jaffettwaw lill-prodotti ta' l-importazzjoni jew importati. Pajjiżi Membri qeghdin jiżviluppaw ohra jistgħu jdewmu l-applikazzjonijiet tad-dispożizzjonijiet ta' dan il-Ftehim, għajr il-paragrafu 8 ta' l-Artikolu 5 u l-Artikolu 7, għal sentejn wara

d-dhul fis-seħh tal-Ftehim dwar il-WTO rigward il-miżuri sanitarji u fitosanitarji eżistenti tagħhom li jaffettwaw il-prodotti ta' l-importazzjoni jew importati, meta din l-applikazzjoni tigi pprevenuta minhabba n-nuqqas tal-kompetenza teknika, in-nuqqas ta' infrastruttura teknika jew in-nuqqas ta' riżorsi.

L-ANNESS A

ID-DEFINIZZJONIJIET ⁽¹⁾

1. Miżura sanitarja jew fitosanitarja - Kull miżura applikata:

- (a) sabiex tippoteġi l-hajja jew is-saħħa ta' l-annimali jew tal-pjanti ġewwa t-territorju ta' Membru mir-riskji li jinholqu mid-dhul, l-istabbiliment jew it-tixid ta' dud u insetti tal-qerda, mard, organiżmi li jgħorru l-mard jew organiżmi li jikawżaw il-mard;
- (b) sabiex tippoteġi l-hajja jew is-saħħa tal-bniedem ġewwa t-territorju ta' Membru mir-riskji li jinholqu mill-additivi, il-kontaminanti, it-tossini jew minn organiżmi li jgħorru l-mard, fl-ikel, fix-xorb jew fit-tgħam;
- (ċ) sabiex tippoteġi l-hajja jew is-saħħa tal-bniedem ġewwa t-territorju ta' Membru mir-riskji li jinholqu mill-mard miġrur mill-annimali, mill-pjanti jew mill-prodotti tagħhom, jew mid-dhul, l-istabbiliment jew it-tifrix tad-dud u l-insetti tal-qerda; jew
- (d) sabiex tipprevjieni jew tillimita ħsara oħra fit-territorju ta' Membru d-dhul, l-istabbiliment jew it-tixrid ta' dud u insetti tal-qerda.

Il-miżuri sanitarji jew fitosanitarji jinkludu l-ligijiet, id-digriet, ir-ragolamenti u l-proċeduri kollha rilevanti inklużi, fost hwejjeġ oħra, il-kriterji tal-prodott aħhari; il-proċessi u l-metodi tal-produzzjoni; il-proċeduri tat-testjar, l-ispezzjon, iċ-ċertifikazzjoni u l-approvazzjoni; it-trattamenti tal-korantina inklużi l-htigiet rilevanti assoċjati mat-trasport ta' l-animali jew tal-pjanti; id-dispożizzjonijiet dwar il-metodi statistiċi, il-proċeduri tat-tehid tal-kampjuni u l-metodi ta' l-istima tar-riskju rilevanti; u l-htigiet tal-pakkeġġjar u tat-tikkettjar irrelati direttament mas-sigurtà ta' l-ikel.

2. L-Armonizzazzjoni - Kif jiġu stabbiliti, magħrufa u applikati l-miżuri sanitarji u fitosanitari komuni mill-Membri differenti.

3. *Standards*, linji gwida u rakkommandazzjonijiet internazzjonali

- (a) rigward is-sigurtà fl-ikel, l-*standards*, il-linji gwida u r-rakkommandazzjonijiet stabbiliti mill-Kummissjoni *Codex Alimentarius* fejn jidhlu l-additivi ma' l-ikel, il-fdalijiet tad-drogi u l-persticidi veterinarji, il-kontaminanti, il-metodi ta' l-analiżi u tat-tehid tal-kampjuni, u l-kodiċijiet u l-linji gwida tal-prattika iġjenika;
- (b) rigward is-saħħa ta' l-annimali u ż-żoonosijiet, l-*standards*, il-linji gwida u r-rakkommandazzjonijiet żviluppati taht l-awspiċi ta' l-Uffiċċju Internazzjonali ta' l-Epiżootika;
- (ċ) rigward is-saħħa tal-pjanti, l-*standards*, il-linji gwida u r-rakkommandazzjonijiet internazzjonali żviluppati taht l-awspiċi tas-Segretarjat tal-Konvenzjoni Internazzjonali dwar il-Protezzjoni tal-Pjanti f'kooperazzjoni ma' l-organizzazzjonijiet reġjonali li joperaw ġewwa l-qafas tal-Konvenzjoni Internazzjonali dwar il-protezzjoni tal-Pjanti; u

⁽¹⁾ Għall-ghanijiet ta' dawn id-definizzjonijiet, "annimal" tinkludi l-hut u l-fawna selvaġġa; "pjanta" tinkludi l-foresti u l-flora selvaġġa; "dud u insetti tal-qerda" tinkludi l-haxix hażin; u "kontaminanti" tinkludi l-fdalijiet tal-pesticidi u tad-drogi veterinarji u materjal barrani.

- (d) rigward il-materji mhux koperti bl-organizzazzjonijiet ta' hawn fuq, l-istandards, il-linji gwida u r-rakkommandazzjonijiet approprjati ppromulgati mill-organizzazzjonijiet internazzjonali rilevanti l-oħra miftuha għas-shubija għall-Membri kollha, kif identifikati mill-Kumitat.
4. L-istima tar-riskju - Il-valutazzjoni tal-probabbiltà tad-dhul, kif jiġu stabbiliti u jinfirxu pesta tad-dud u l-insetti tal-qerda jew marda ġewwa t-territorju ta' Membru importatur skond il-miżuri sanitarji jew fitosanitarji li jistgħu jiġu applikati, u tal-konsegwenzi bijoloġiċi u ekonomiċi potenzali assoċjati; jew il-valutazzjoni tal-potenzali għall-effetti negattivi fuq is-saħħa tal-bniedem jew ta' l-annimali li jinholqu mill-preżenza ta' additivi, kontaminanti tossini jew organiżmi li jikkawżaw il-mard fl-ikel, fix-xorb jew fit-tgħam.
5. Il-Livell approprjat tal-protezzjoni sanitarja jew fitosanitarja - Il-livell tal-protezzjoni meqjus approprjat mill-Membru li jistabbilixxi miżura sanitarja jew fito-sanitarja għall-protezzjoni tal-hajja jew tas-saħħa tal-bniedem, ta' l-annimali jew tal-pjanti ġewwa t-territorju tiegħu.

NOTA: Hafna Membri jirreferu għal dan il-kuncett xorta oħra bħala "il-livell aċċettabbli tar-riskju".

6. Żona hielsa mid-dud u l-insetti tal-qerda jew mill-mard - Żona, sewwa jekk il-pajjiż kollu, sewwa jekk parti minn pajjiż u sewwa jekk parti jew il-partijiet kollha ta' numru ta' pajjiżi, kif identifikati mill-awtoritajiet kompetenti, li fihom ma jiġrux pesti tad-dud u l-insetti tal-qerda jew mard.

NOTA: Żona hielsa mid-dud u l-insetti tal-qerda jew mard tista' ddawwar, jekk tkun imdawra, jew tkun tmiss ma' żona - sewwa jekk ġewwa parti minn pajjiż jew f'reġjun ġeografiku li jinkludi partijiet minn numru ta' pajjiżi jew kollha - li fihom huma magħrufa li jiġru pesti tad-dud u l-insetti tal-qerda jew mard speċifiċi imma li tkun bla hsara għall-miżuri reġjonali tal-kontroll bħalma huma kif jiġu stabbiliti l-protezzjoni, is-sorveljanza u ż-żoni kuxxinett li jridu jikkonfinaw jew jeqirdu d-dud u l-insetti tal-qerda jew il-marda fil-kwistjoni.

7. Żona ta' prevalenza baxxa tad-dud u l-insetti tal-qerda jew tal-mard - Żona, sewwa jekk il-pajjiż kollu, sewwa jekk parti minn pajjiż u sewwa jekk parti jew il-partijiet kollha ta' numru ta' pajjiżi, kif identifikati mill-awtoritajiet kompetenti, li fihom id-dud u l-insetti tal-qerda jew il-mard speċifiċi jiġru f'livelli baxxi u li huma bla hsara għal sorveljanza, kontroll jew miżura tal-qerda effettivi.
-

L-ANNESS B

IT-TRASPARENZA TAR-REGOLAMENTI SANITARJI JEW FITOSANITARJI

Il-Pubblikazzjoni tar-regolamenti

1. Il-Membri għandhom jiżguraw li jiġu ppubblikati minnufih ir-regolamenti sanitarji u fitosanitarji kollha ⁽¹⁾ li jkunu ġew adottati hekk illi jgħinu lill-Membri interessati li jsiru jafuhom.
2. Ghajr f'ċirkostanzi urgenti, il-Membri għandhom iħallu intervall raġjonevoli taż-żmien bejn il-pubblikazzjoni ta' regolament sanitarju jew fitosanitarju u d-dhul tiegħu fis-sehh sabiex jippermettu ż-żmien lill-produtturi fil-pajjiżi Membri esportaturi, u b'mod partikolari l-pajjiżi Membri qegħdin jiżviluppaw, li jaddattaw il-prodotti tagħhom u l-metodi tagħhom tal-produzzjoni għall-htigiet tal-pajjiżi Membri importatur.

Il-Postijiet għall-mistoqsijiet

3. Kull Membru għandu jiżgura li jeżisti post għall-mistoqsijiet li jkun responsabbli mill-provvediment tat-tweġibiet għall-mistoqsijiet kollha raġjonevoli minn Membri interessati kif ukoll għall-provvediment tad-dokumenti rilevanti li jirrigwardaw:
 - (a) kull regolateent sanitarju jew fitosanitarju adottat jew propost ġewwa t-territorju tiegħu;
 - (b) kull proċedura ta' kontroll jew spezzjon, ta' trattament tal-korantina, ta' proċeduri rigward it-tolleranza u l-approvazzjoni ta' l-additivi ma' l-ikel, li jithaddmu ġewwa t-territorju tiegħu;
 - (ċ) il-proċeduri tal-valutazzjoni tar-riskji, il-fatturi meħuda f'konsiderazzjoni kif ukoll kif jiġi stabbilit il-livell approprjat tal-protezzjoni sanitarja jew fitosanitarja;
 - (d) is-shubija u l-partecipazzjoni tal-Membri, jew tal-korpi rilevanti ġewwa t-territorju tiegħu, f'organizzazzjonijiet u sistemi sanitarji u fitosanitarji internazzjonali u reġjonali, kif ukoll li ftehimijiet u arranġamenti bilaterali u multilaterali ġewwa l-iskop ta' dan il-Ftehim, u t-testi ta' dawn il-ftehimijiet u arranġamenti.
4. Il-Membri għandhom jiżguraw illi meta jitolbu kopji tad-dokumenti minn Membri interessati, dawn għandhom jiġu forniti bl-istess prezz (jekk ikun hemm minn dan), minbarra l-ispejjeż tal-kunsinna, bħalma jiġu forniti liċ-ċittadini ⁽¹⁾ tal-Membri interesat.

Il-Proċeduri tan-notifika

5. Kulmeta ma jkunx jeżistu *standard*, linja gwida jew rakkommandazzjoni jew il-kontenut ta' regolament sanitarju jew fitosanitarju propost ma jkunx sostanzjalment l-istess bħall-kontenut ta' *standard*, linja gwida jew rakkommandazzjoni, u jekk ir-regolament jista' jkollu effett sinifikanti fuq il-kummerċ tal-Membri l-oħra, il-Membri għandhom:
 - (a) jipubblikaw avviz fi stadju bikri hekk illi jgħinu lill-Membri interessati li jsiru jafu bil-proposta li jkun sejjer jiġi introdott regolament partikolari;
 - (b) jinnotifikaw lill-Membri l-oħra, permezz tas-Segretarjat, bil-prodotti li jridu jiġu koperti bir-regolament flimkien ma' deskrizzjoni qasira tal-ghanijiet u r-*rationale* tar-regolament propost. Dawn in-notifikati għandhom isiru fi stadju bikri, meta jkunu għadhom jistgħu jiddaħhlu l-emendi u l-kummenti meqjusa;
 - (ċ) jipprovdu, fuq talba, lill-Membri l-oħra kopji tar-regolament propost u, kulmeta possibbli, jidentifikaw il-partijiet li fis-sustanza jiddevjaw mill-*standards*, il-linji gwida jew ir-rakkommandazzjonijiet internazzjonali;
 - (d) jippermettu, mingħajr diskriminazzjoni, żmien biżżejjed lill-Membri l-oħra għalbiex jagħmlu kummenti bil-miktub, jiddiskuti dawn il-kummenti fuq talba, u jqisu l-kummenti u r-riżultati tad-diskussjonijiet.
6. Madankollu, meta jinholqu jew jheddu li jinholqu problemi urgenti tal-protezzjoni tas-saħħa għal Membru, dan il-Membri jista' jhalli barra daww il-hwejjeġ mill-passi enumerati fil-paragrafu 5 ta' dan l-Anness skond kif isib meħtieġa, sakemm dan il-Membri:
 - (a) jinnotifika minnufih lill-Membri l-oħra, permezz tas-Segretarjat, bir-regolament u l-prodotti partikolari koperti, b'indikazzjoni fil-qosor tal-ghan u r-*rationale* tar-regolament, inkluża/i n-natura tal-problema/i urgenti;
 - (b) jipprovdi, fuq talba, kopji tar-regolament lill-Membri l-oħra;
 - (d) jippermetti lill-Membri l-oħra li jagħmlu kummenti bil-miktub, jiddiskuti dawn il-kummenti fuq talba, u jqis il-kummenti u r-riżultati tad-diskussjonijiet.

⁽¹⁾ Il-miżuri sanitarji u fitosanitarji bħalma huma l-liġijiet, id-digriet jew l-ordinanzi li japplikaw b'mod ġenerali.

⁽²⁾ Meta f'dan il-Ftehim ikun hemm riferiment għaċ-ċittadini², it-terminu għandu jittqies, fil-każ ta' territorju tad-dwana separat ta' Membru tal-WTO, li jfisser persuni, naturali jew legali, li jkollhom id-domicilju tagħhom jew li jkollhom stabbiliment reali u effettiv industrijali jew kummerċjali f'dan it-territorju tad-dwana.

7. In-notofiki lis-Segretarjat għandhom ikunu bl-Ingliż, il-Franċiż jew l-Ispanjol.
8. Il-pajjiżi Membri żviluppati għandhom jipprovdu, jekk mitluba mill-Membri l-oħra, kopji tad-dokumenti jew, fil-każ li d-dokumenti jkunu voluminużi, sommarji tad-dokumenti koperti b'notiika speċifika bl-Ingliż, il-Franċiż jew l-Ispanjol.
9. Is-Segretarjat għandu jiċċirkola minnufih kopji tan-notifika lill-Membri kollha u lill-organizzazzjonijiet internazzjonali interessati u jiġbed l-attenzjoni tal-pajjiżi Membri qegħdin jiżviluppaw dwar kull notifika li jkollha x'taqsam ma' interess partikolari għalihom.
10. Il-Membri għandhom jinnominaw awtorità wahdiena tal-gvern ċentrali bħala responsabbli mill-implimentazzjoni, fuq il-livell nazzjonali, tad-dispożizzjonijiet li jirrigwardaw il-proċeduri tan-notifiki skond il-paragrafi 5, 6, 7 u 8 ta' dan l-Anness.

Riservi ġenerali

11. Xejn f'dan il-Ftehim ma għandu jiġi mifhum li jehtieg:
 - (a) il-provvediment tal-partikolaritajiet jew il-kopji jew l-abbozzi jew il-pubblikazzjoni tat-testi għajr fl-ilsien tal-Membri għajr kif iddikjarat fil-paragrafu 8 ta' dan l-Anness; jew
 - (b) li l-Membri jiżvelaw tagħrif kunfidenzali li jista' jimpedixxi l-infurzar tal-leġislazzjoni sanitarja jew fitosanitarja jew li tista' tippregudika l-interessi kummerċjali leġittimi ta' intrapriżi partikolari.
-

L-ANNEX Ċ

IL-PROCEDURI TAL-KONTROLL, L-ISPEZZJON U L-APPROVAZZJONI ⁽¹⁾

1. Il-Membri għandhom jiżguraw, rigward kull procedura għalbiex tiċċekkja u tiżgura t-tweġiq tal-miżuri sanitarji jew fitosanitarji, li:
 - (a) dawn il-proċeduri jiġu midhula għalihom u kkompletati mingħajr dewmien mhux misthoqq u f'manjera mhux inqas favorevoli għall-prodotti importati milli għal prodotti simili domestiċi;
 - (b) jiġi ppubblikat il-perjodu *standard* taż-żmien tal-proċessar għal kull procedura jew li l-perjodu antiċipat taż-żmien tal-proċessar jiġi kkomunikat lill-applikant fuq talba; meta tircievi applikazzjoni, l-awtorità kompetenti għandha teżamina minnufih il-kompletezza tad-dokumentazzjoni u tgharraf lill-applikant f'manjera preċiża u kompleta bid-definjenzi kollha; l-awtorità kompetenti tittrasmetti malajr kemm jista' jkun ir-riżultati tal-proċedura f'manjera preċiża u kompleta lill-applikant biex tkun tista' tittiehed azzjoni korrettiva jew mehtieg; saħansitra meta l-applikazzjoni jkun fiha d-defiċjenzi, l-awtorità kompetenti għandha tipproċedi safejn u sakemm ikun prattikabbli bil-proċedura jekk l-applikant jitlob dan; u li fuq talba, l-applikant jiġi mgharraf mingħajr dewmien bl-istadju tal-proċedura li tkun qiegħda tiġi spjegata;
 - (c) il-htigiet tat-tagħrif ikunu limitati għal dak li hu mehtieg għall-proċeduri tal-kontroll, l-ispezzjoni u l-approvazzjoni, inkluża l-approvazzjoni għall-użu ta' l-additivi jew sabiex jiġu stabbiliti t-tolleranzi tal-kontaminanti fl-ikel, fix-xorb jew fit-tgħam;
 - (d) tiġi rrispettata l-kunfidenzalità tat-tagħrif dwar il-prodotti importati li jinholq jew jiġi fornit f'konnessjoni mal-kontroll, l-ispezzjoni u l-approvazzjoni f'manjera mhux inqas favorevoli minn dik tal-prodotti domestiċi u hekk illi jiġu protetti l-interessi kummerċjali legittimi;
 - (e) kull htieġa għall-kontroll, l-ispezzjoni u l-approvazzjoni tal-kampjuni individwali ta' prodott ikunu limitati għal dak li jkun raġjonevoli u mehtieg;
 - (f) kull piż impost għall-proċeduri fuq il-prodotti importati jkunu ekwitabbli fejn jidhol kull piż impost fuq prodotti domestiċi simili jew prodotti li jorġinaw f'kull Membru iehor u ma għandux ikun oghla mill-ispiza attwali tas-servizz;
 - (g) għandhom jintużaw l-istess kriterji fil-ghoti tal-post lill-facilitajiet użati fil-proċeduri u l-ghażla tal-kampjuni tal-prodotti importati daqs il-prodotti domestiċi hekk li jiminimizzaw l-inkonvenjenzi għall-applikanti, l-importaturi, l-esportaturi jew l-aġenti tagħhom;
 - (h) kulmeta jinbidlu l-ispeċifikazzjonijiet ta' prodott sossegwenti għall-kontroll u l-ispezzjoni tiegħu fid-dawl tar-regolamenti applikabbli, il-proċedura għall-prodott immodifikat tkun limitata għal dak li hu mehtieg sabiex tistabbilixxi jekk teżistix fiduċja adegwata li l-prodott ikun għadu jissodisfa r-regolamenti interessati; u
 - (i) teżisti procedura għar-rivista ta' l-ilmenti li jirrigwardaw t-thaddim ta' dawn il-proċeduri u li tittiehed azzjoni korrettiva meta l-ilment ikun iġġustifikat.

Meta Membru importatur iħaddem sistema għall-approvazzjoni ta' l-użu ta' l-additivi ta' l-ikel jew sabiex jiġu stabbiliti t-tolleranzi għall-kontaminanti fl-ikel, fix-xorb u fit-tgħam li jipprojbixxu jew jirrestringu l-aċċess għas-swieq domestiċi tiegħu għall-prodotti msejsa fuq in-nuqqas ta' aprovazzjoni, il-Membru importatur għandu jikkunsidra l-użu ta' *standard* internazzjonali rilevanti bhala l-bażi għall-aċċess sakemm tittiehed mod finali dwar kif jiġi stabbilit.
2. Meta miżura sanitarja jew fitosanitarja tispeċifika kontroll fil-livell tal-produzzjoni, il-Membru li fit-terriorju tiegħu ssir il-produzzjoni għandu jipprovdi l-assistenza mehtieġa għalbiex tiffacilita dan il-kontroll u x-xogħol ta' l-awtoritajiet kontrollanti.
3. Xejn f'dan il-Ftehim ma għandu jipprevjeni lill-Membri milli jwettqu spezzjoni raġjonevoli ġewwa t-terriorju tagħhom.

⁽¹⁾ Il-proċeduri tal-kontroll, l-ispezzjoni u l-approvazzjoni jinkludu, fost hwejjeġ ohra, il-proċeduri għat-tehid tal-kampjuni, it-testijiet u ċ-ċertifikazzjoni.